



## COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak van het College van Beroep voor de Examens van Tilburg University

in de zaak tussen

**mevrouw X, appellante**

en

**de examencommissie van de Tilburg School of Economics and Management (TiSEM),  
verweerster**

### **1. Procesverloop**

- 1.1 Bij haar besluit van 5 februari 2021 heeft verweerster appellante meegedeeld dat haar geen extra kans is toegekend voor het vak Mathematics for Pre-master (hierna: “bestreden besluit”).
- 1.2 Tegen dit besluit heeft appellante tijdig, te weten op 10 februari 2021, een beroepschrift ingediend.
- 1.3 Partijen zijn op 15 februari 2021 uitgenodigd om in overleg na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk is. Een schikkingsoverleg heeft plaatsgevonden op 25 februari 2021. Tussen partijen is geen minnelijke schikking bereikt.
- 1.4 Verweerster heeft op 5 maart 2021 een verweerschrift ingediend.
- 1.5 Op 25 maart 2021 heeft het college het beroep ter zitting behandeld welke hoorzitting vanwege de geldende coronamaatregelen met instemming van partijen via Teams heeft plaatsgevonden. Aan die Teams-zitting hebben appellante zelf en namens verweerster Y (voorzitter examencommissie) en Z (ambtelijk secretaris examencommissie) deelgenomen.

## 2. Feiten en omstandigheden

- 2.1 Appellante staat sinds augustus 2020 ingeschreven voor de premaster Strategic Management.
- 2.2 Op 14 januari 2021 heeft verweerster de extra kans regeling gepubliceerd waarin een, eenmalige, extra kans mogelijk werd gemaakt voor de HBO en academische premasterprogramma's van de Tilburg School of Economics and Management.
- 2.3 Op 1 februari 2021 heeft appellante verweerster een mail gestuurd inhoudende een verzoek voor een extra kans voor het vak Mathematics for Pre-master.
- 2.4 In artikel 4.3 van de Onderwijs- en Examenregeling (hierna: OER) voor de HBO Premasters is het volgende bepaald:

1. *Het hbo pre-masterprogramma van 30 ECTS-credits dient binnen een semester te zijn afgerond, gerekend vanaf de eerste inschrijving.*
2. *De student dient alle vakken (=100%) van het programma behaald te hebben om te kunnen instromen in de aansluitende masteropleiding.*
3. *Studenten die in het eerste semester van het eerste jaar van inschrijving niet voldaan hebben aan de eis dat het pre-masterprogramma volledig moet zijn afgerond binnen dat eerste jaar mogen zich niet herinschrijven voor hetzelfde programma. Zij mogen zich evenmin inschrijven voor één van de andere pre-masterprogramma's van de Tilburg School of Economics and Management voor een periode van vijf (5) jaar.*

- 2.5 In artikel 6.1 van het OER voor de HBO Premasters is het volgende bepaald:

*Artikel 6.1 Algemene hardheidsclausule*

1. *De examencommissie is bevoegd om in geval van onbillijkheden van overwegende aard in individuele gevallen ten voordele van de student een uitzondering te maken op de Onderwijs- en Examenregeling.*
2. *In gevallen waarin de Onderwijs- en Examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.*

- 2.6 Op 14 januari 2021, zijnde twee weken voor het einde van de premaster, heeft de Tilburg School of Economics and Management uit coulance een 'extra kans'- regeling gepubliceerd. Deze 'extra kans'- regeling houdt in dat aan alle pre-masterstudenten die in september 2020 zijn gestart met hun premaster uit coulance eenmalig een extra tentamenkans wordt toegekend, indien zij aan alle gestelde voorwaarden voldoen. Deze 'extra kans'-regeling is als volgt geformuleerd:

*"De School kent een zogenaamde 'laatste kans regeling', waarbij studenten enkel en eenmalig een extra tentamenkans kunnen aanvragen voor het laatste openstaande vak uit het premaster programma. Om in aanmerking te komen voor een extra tentamenkans dient de student daartoe een verzoek te doen bij de opleidingscoördinator en moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:*

- a. *Alle overige vakken moeten behaald zijn; het is dus het laatste openstaande vak uit het premaster programma.*
- b. *De student moet in het academisch jaar waarin hij/zij het verzoek voor de laatste kans regeling indient aan beide tentamengelegenheden in dat academisch jaar hebben deelgenomen. Daarbij geldt dat voor beide*

*tentamengelegenheden, dat wil zeggen de reguliere tentamenkans en de herkansing, minimaal het cijfer 4,0 moet zijn behaald.*

*c. De student moet zijn/haar verzoek voor een extra tentamenkans binnen 5 werkdagen nadat het resultaat van zijn/haar laatste reguliere herkansing bekend is gemaakt, hebben ingediend bij de opleidingscoördinator.*

*d. De docent van het vak waarvoor de extra tentamenkans wordt toegekend bepaalt de vorm - mondeling dan wel schriftelijk - van de extra tentamenkans.*

*Alleen studenten die voldoen aan deze voorwaarden kunnen gebruik maken van de regeling. Hierop wordt geen uitzondering gemaakt. De extra kans zal plaatsvinden op een nader te bepalen datum in maart of april. Studenten die gebruik maken van deze laatste kans kunnen niet instromen in de master in februari. Zij kunnen na een positief resultaat van de extra kans instromen in het academisch jaar 2021 – 2022, startend in september 2021.*

### **3. Standpunten partijen**

- 3.1 Samengevat voert appellante in beroep het volgende aan. Appellante heeft haar pre-master niet kunnen afronden omdat zij voor de herkansing van Wiskunde een 5,3 heeft gehaald. De eerste keer heeft zij voor Wiskunde een 3,0 gehaald. Omdat zij niet twee keer minimaal twee keer een 4.0 heeft gehaald is haar beroep op de extra kans regeling afgewezen.
- 3.2 Appellante heeft beroep ingesteld tegen dit besluit bij het CBE. Zij is het niet eens met dit besluit omdat de regeling met bijbehorende voorwaarden pas na afloop van het laatste tentamen bekend is gemaakt. Appellante stelt dat, als zij vooraf kennis had gehad van de extra kans regeling en de bijbehorende voorwaarden, zij haar tentamens op een andere manier had voorbereid.
- 3.3 Appellante is daarnaast van mening dat de voorwaarde dat voor beide gelegenheden een 4.0 of hoger moet zijn behaald willekeurig en ongelukkig is. Volgens appellante is niet duidelijk waarom een student die twee keer een vier haalt wel een extra kans krijgt en een student die gemiddeld een cijfer hoger dan een 4 haalt (een 3,0 en een 5,3) wordt uitgesloten. Appellante is van mening dat zij wel degelijk een serieuze poging heeft gedaan en daarnaast progressie heeft laten zien.
- 3.4 Samengevat voert verweerster in beroep het volgende aan. Verweerster stelt dat hbo pre-masterstudenten in het eerste semester van het eerste jaar van inschrijving voldaan moeten hebben aan de eis dat het pre-masterprogramma van 30 ECTS volledig moet zijn afgerond (=100%-regel) om door te kunnen stromen naar de aansluitende masteropleiding. Indien studenten niet aan deze eis hebben voldaan, mogen zij zich niet her-inschrijven voor hetzelfde programma. Zij mogen zich evenmin inschrijven voor één van de andere pre-masterprogramma's van de Tilburg School of Economics and Management voor een periode van vijf jaar (artikel 4.3 lid 1, lid 2 jo. lid 3 OER).
- 3.5 Voorts stelt verweerster dat er krachtens art. 15 lid 4 sub b van de Regels en Richtlijnen van de examencommissie van de Tilburg School of Economics and Management (TiSEM) van Tilburg University 2020/2021 (hierna: R&R) geen alternatieve dan wel extra kansen worden toegekend aan studenten binnen een hbo-pre-masterprogramma. Vanwege de gevolgen van

- COVID-19 heeft verweerster echter eenmalig, uit coulance, een extra kans regeling voor pre-masterstudenten in het leven geroepen. Deze extra kans regeling houdt in dat aan pre-masterstudenten die in september 2020 zijn gestart met hun pre-masterprogramma, eenmalig een extra tentamenkans wordt toegekend indien zij aan alle gestelde voorwaarden voldoen.
- 3.6 Appellante heeft voor de eerste kans een 3.0 heeft behaald en voor de tweede kans een 5.3 Appellante heeft daarom volgens verweerster niet voldaan aan de voorwaarde dat er tweemaal minimaal een 4.0 moet zijn behaald. Daarom komt zij niet in aanmerking voor een extra kans.
- 3.7 Verweerster merkt op dat de Tilburg School of Economics and Management voor bachelor- en masterstudenten een extra kans regeling kent, welke is opgenomen in het OER. De Tilburg School of Economics and Management heeft besloten om voornoemde extra kans regeling eenmalig en uit coulance tevens te hanteren voor pre-masterstudenten die in september 2020 zijn gestart met hun pre-masterprogramma. De voorwaarden van de extra kans regeling voor pre-masterstudenten, waaronder de voorwaarde dat voor beide tentamengelegenheden minimaal een 4.0 moet zijn behaald, zijn gebaseerd op het OER. Gelet daarop, is verweerster van mening dat de voorwaarde dat voor beide tentamengelegenheden minimaal een 4.0 moet zijn behaald niet willekeurig is.
- 3.8 Verweerster licht toe dat is gekozen voor het behalen van tweemaal een 4.0 berust op de gedachte dat een student beide keren een 'serieuze poging' moet hebben gedaan. Alhoewel verweerster inziet dat het afbakenen van een 'serieuze kans' met het minimaal behalen van een 4.0 arbitrair is, is deze afbakening niet in strijd met het OER. Verweerster merkt op dat het de eigen verantwoordelijkheid van studenten is om al dan niet de eerste gelegenheid om een vak af te ronden optimaal te benutten. Verweerster is van mening dat appellante had dienen te anticiperen op het voldoen aan de 100%-regel. Dat appellante dit heeft nagelaten komt voor rekening en verantwoordelijkheid van appellante.
- 3.9 De stelling van appellante dat de regeling te laat zou zijn gecommuniceerd, kan volgens verweerster niet tot een ander oordeel leiden, gelet op het feit dat de regeling een versoepeling inhoudt. Omdat appellante niet voldoet aan de 100%-regel, die duidelijk voorafgaand aan het programma is gecommuniceerd, kan appellante niet doorstromen naar de aansluitende masteropleiding. De coulanceregeling is volgens verweerster bedoeld om studenten tegemoet te komen "vanwege de Corona perikelen die de studieprestaties, dit academisch jaar, negatief kunnen hebben beïnvloed." Zowel de regeling als de bedoeling daarvan zijn helder. Een beroep op een mogelijk andere tentamen-tactiek kan appellante, volgens verweerster, evenmin baten. Dit is een zuiver hypothetische situatie gebaseerd op de gedachte dat (I) appellante dan inderdaad een andere tentamentactiek had gekozen en (II) deze tactiek dan succesvol zou zijn geweest en een extra kans zou hebben opgeleverd. Verweerster stelt dat beide stellingen achteraf niet meer zijn te toetsen.
- 3.10 Samengevat stelt verweerster zich op het standpunt dat het bestreden besluit correct tot stand is gekomen en er geen reden is tot herziening van het besluit.

#### **4. Overwegingen College**

- 4.1 Artikel 7.61 lid 2 van de Wet op Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) bepaalt dat het beroep kan worden ingesteld ter zake dat een beslissing in strijd is met het recht. Dit betekent dat de toetsing door het College beperkt dient te blijven tot rechtmatigheidscriteria, zoals de vraag of verweerster zorgvuldig heeft gehandeld en of gezegd zou moeten worden dat verweerster niet in redelijkheid tot de bestreden beslissing heeft kunnen komen.
- 4.2 Het College heeft het beroepschrift en verweerschrift beoordeeld en partijen gehoord. Het College overweegt vervolgens als volgt.
- 4.3 Tijdens de hoorzitting is gebleken dat de 'extra kans'-regeling voor premasterstudenten in het leven is geroepen naar aanleiding van een door premasterstudenten opgezette petitie. In deze petitie zijn door studenten bijzondere omstandigheden die samenhangen met het Corona-virus aangevoerd.
- 4.4 Het College overweegt dat dit bevestigt dat de 'extra kans'-regeling in het leven is geroepen naar aanleiding van de bijzondere omstandigheden die samenhangen met het Corona-virus op verzoek van studenten, met als achterliggende gedachte dat deze dient open te staan voor iedere student, ongeacht de reden die aan een verzoek om een extra kans ten grondslag ligt. Verweerster heeft tijdens de hoorzitting gemeld dat de 'extra kans'-regeling is geformuleerd naar analogie van de reguliere laatste kans regelingen bij andere opleidingen. Verweerster heeft verklaard dat op het moment van vaststelling van de nieuwe regeling, zij zich ervan bewust was dat niet alle betrokken studenten aan voorwaarde b van de 'extra kans'-regeling zouden kunnen voldoen en - anders dan bij de reguliere laatste kans regelingen - voorafgaand ook niet op de hoogte hadden kunnen zijn van deze voorwaarde.
- 4.5 Het College stelt vast dat de 'extra kans'-regeling dient te worden aangemerkt als beleidsregel in de zin van artikel 4:81 Awb en een uitwerking vormt van de toepassing door verweerster van de hardheidsclausule van artikel 6.1 van het OER. Artikel 4:84 Awb bepaalt dat het bestuursorgaan overeenkomstig de beleidsregel handelt, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.
- 4.6 Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State kunnen omstandigheden die bij het opstellen van een beleidsregel zijn verdisconteerd, dan wel moeten worden geacht te zijn verdisconteerd, niet reeds daarom buiten beschouwing kunnen worden gelaten. Een bestuursorgaan moet alle omstandigheden van het geval betrekken in zijn beoordeling en dient te bezien of deze op zichzelf dan wel tezamen met andere omstandigheden, moeten worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4:84 Awb die maken dat het handelen overeenkomstig de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen (ECLI:NL:RVS:2016:2840). Ook het CBHO heeft in de zaken CBHO 2018/067 en CBHO 2019/162 deze uitleg gegeven aan de toepassing van beleidsregels.

- 4.7 Het College oordeelt dat onverkorte toepassing van de beleidsregel, en het op voorhand uitsluiten van het maken van een uitzondering op de beleidsregel, in strijd is met hetgeen bepaald is in artikel 4:84 Awb. Het onverkort toepassen van in het bijzonder de voorwaarde dat voor de reguliere tentamenkans en de herkansing minimaal het cijfer 4,0 moet zijn behaald, leidt ertoe dat het handelen overeenkomstig de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Het doel van de beleidsregel is het tegemoetkomen van studenten die – op welke wijze dan ook – hinder hebben ondervonden van de corona-situatie. Dit is een situatie die alle studenten heeft getroffen. Verweester heeft daarom onvoldoende gemotiveerd waarom het gemaakte onderscheid in deze situatie desondanks nodig is. Het doel en effect kan niet zijn het op basis van achteraf geformuleerde kwalitatieve criteria selecteren van een deel van de studenten voor doorstroom naar de Master. Voor dat doel is de aan te bieden – extra kans – toets het selecterende instrument. Het College is van oordeel dat de noodzaak van de keuze voor de voorwaarde van twee keer minimaal het cijfer 4,0 onvoldoende is gemotiveerd, in het bijzonder gelet op het doel en de achtergrond van de 'extra kans'-regeling. Zo is het voor het College niet duidelijk waarom een student die voor een deeltentamen eerst een 3,0 en vervolgens een 5,3 haalt niet in aanmerking komt voor een extra kans, terwijl juist dan sprake is van progressie en een beter resultaat dan wanneer een student twee keer het cijfer 4.0 zou halen. Dit klemt te meer nu voor het College niet duidelijk is waarom is gekozen voor toepassing van een voorwaarde waarvan op voorhand al bekend was dat een deel van de premasterstudenten daar niet aan kon voldoen en daar ook geen rekening mee had kunnen houden.
- 4.8 Onverkorte toepassing van de beleidsregel leidt er volgens het College bovendien niet alleen toe dat appellante wordt uitgesloten van een extra kans, maar ook dat zij haar pre-master niet in het lopende academisch jaar kan afronden, zich niet mag her-inschrijven voor hetzelfde programma, niet kan doorstromen naar de master in september 2021 en de komende vijf jaar niet mag deelnemen aan een ander pre-masterprogramma van de Tilburg School of Economics and Management. Het College is van oordeel dat deze gevolgen onevenredig zijn gelet op het doel van de regeling. Daarbij is van belang dat de regeling op dezelfde manier is geformuleerd als de extra kans regeling voor reguliere opleidingen, terwijl voor studenten in reguliere opleidingen de gevolgen van het niet krijgen van een extra kans meestal minder ernstig zijn dan de hiervoor genoemde gevolgen voor pre-master studenten. Het College neemt daarbij nadrukkelijk in overweging dat dit oordeel niet afdoet aan het recht van verweester om vast te houden aan de aan te bieden toets als het selecterende instrument voor afronding van de premaster en de eventueel daarop volgende toelating tot de master.
- 4.9 Bovenstaande betekent dat het beroep gegrond moet worden verklaard en de bestreden beslissing dient te worden vernietigd.

## 5. **Beslissing**

Het College:

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt het bestreden besluit;

- III. draagt verweester op om binnen zes weken een nieuw besluit te nemen met inachtneming van deze uitspraak.

**6. Beslissing**

Het college van beroep voor de examens verklaart het beroep gegrond.

Aldus besloten op 25 maart 2021 door het College van Beroep voor de Examens.